

Maaseutuhallinto

Sitovuus: valtuusto, netto

Vastuuhenkilö: maaseutujohtaja Juha Nykänen

Toiminta-ajatus

Kuopion, Suonenjoen ja Varkauden kaupunkien sekä Kaavin, Leppävirran, Rautalammin, Rautavaaran, Siilinjärven, Tervon, Tuusniemen ja Vesannon kuntien alueella toimivan Sydän-Savon maaseutupalvelujen tehtävänä on huolehtia maaseudun elinkeinojen, elinolosuhteiden ja palvelujen kehittämisestä sekä maaseutuelinkeinoja koskevien viranomaistehtävien hoitamisesta.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toimielimiä ovat maaseutulautakunta, sen mahdollisesti asettamat jaostot sekä sen alainen palveluorganisaatio, Sydän-Savon maaseutupalvelu.

Yhteistoiminta-alueella turvataan maaseutuhallinnon palvelujen saatavuus ja toiminta siten, että toiminta on tehokasta, tasapuolista ja avointa.

Toimintaympäristö

Maataloudessa eletään voimakasta rakennemuutoksen aikaa. Tilamäärä on vähentynyt yhteistoiminta-alueella kuluneen viiden vuoden aikana keskimäärin 65 tilalla / vuosi. Tilamäärän nopeasta vähentymisestä huolimatta tuotannon taso on säilynyt lähes ennallaan. Maatalous- ja puutarhayritysten kannattavuus on sitä vastoin ollut viime vuodet heikko. Osa viljelijöistä vastaa kiristyneisiin taloudellisiin edellytyksiin laajentamalla voimakkaasti tuotantoa. Osa jättää toimialan. Osalla tiloista puolestaan monipuolistaan yritystoimintaa tai mennään palkkatyöhön tilan ulkopuolelle. Haasteelliset ajat ovat näkyneet myös viljelijöiden jaksamisongelmina.

Tilamäärämuutosta merkittävämpää maaseudun elinvoimaisuudelle on kuitenkin tuotannon keskittyminen niille alueille, joilla asianomaista tuotantoa on jo ennestään runsaasti. Paitsi alueittain tuotanto on keskittynyt myös tilojen välillä siten, että suurimpien tilojen osuus tuotannosta on kasvanut.

Työvoiman tarve tulee maaseudulla kasvamaan edelleen. Työvoiman lisätarve kohdistuu maatalouselinkeinoon kahtaalta; eläköitymisen kautta työvoimaa poistuu niin yrittäjistä kuin palkkatyövoiman kautta ja toisaalta tilakoon kasvu lisää ulkopuolisen työvoiman tarvetta. Myös kausityövoiman saatavuusongelmiin tulee varautua.

Jotta Pohjois-Savon maakunnan vahvoilla tuotantosuunnilla, (maito, naudanliha, marja) saadaan tuotantovolyymit säilytettyä nykytasolla, tarvitaan aktivointitoimenpiteitä maatilojen investointeihin ja omistajanvaihdoksiin, neuvontaa ja ohjausta tuotantoresurssien tehokkaaseen käyttöön kuin myös toimenpiteitä, millä parannetaan osaavan työvoiman saatavuutta.

Maaseudun kehittämisen suuria trendejä ovat ympäristö, ilmasto, kilpailukyky ja niihin liittyvät innovaatiot. Uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käyttö tarjoaa valtavat mahdollisuudet. Taloudellisen kasvun aikaansaaminen edellyttää uudenlaisia tapoja toimia ja ajatella. Maaseudulla on potentiaalia niin biotalouden kuin luontomatkailun kehitykseen. Maaseutu tarjoaa ratkaisuja niin uudistumiseen, hyvinvointiin kuin ympäristö- ja ilmastokysymyksiin. Puhdas luonto, väljyys, viihtyisä ympäristö ja toimivat palvelut houkuttelevat maaseudulle uusia asukkaita ja muita kävijöitä

Maaseudun kehittäminen tähtää siihen, että maaseudulla on hyvät edellytykset monenlaiselle yritystoiminnalle ja eri-ikäisten ihmisten asumiselle. Kehittämistyössä pyritään näkemään erilaisten alueiden mahdollisuudet ja edistämään niitä.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella pyritään vastaamaan toimintaympäristön muutoksen tuomiin haasteisiin ja turvaamaan EU-lainsäädännön vaatimusten täyttyminen viranomaistehtävissä. Maatilaustaiseen yritystoimintaan liittyviä asiantuntijapalveluita, sekä kehittämistoimiin liittyvää kokonaisvaltaista neuvontaa ja ohjausta annetaan maaseutuhallinnon yhteispalveluyksiköllä käytössä olevien resurssien puitteissa sekä erilaisia kehittämistoimenpiteitä tehdään tiiviissä yhteistyössä muiden maaseudun kehittämistoimijoiden kanssa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Talousarvion toteutumista valvotaan kuukausittaisilla raportoinnilla sekä kolmannesvuosittain toteutettavalla valtuustoraportoinnilla. Toiminnasta raportoidaan myös sopimuskuntia ja toteumaraportit käsitellään maaseutulautakunnassa. Maaseutupalvelun toiminnan toteutumisesta valvotaan myös ruokaviraston toimesta. Tietoturvan osalta maaseutuhallinnossa on toimeenpantu maksajaviraston tietoturvapoliittikan tietoturvallisuuden hallintamallin ISO/IEC 27001:2013 -pohjaiset vaatimukset ja soveltamistapa.

Henkilöstö

Isäntäkunnan palveluksessa on 11 maaseutuhallinnon tai maaseudun kehittämistehtävää hoitavaa vakituista viranhaltijaa ja vuodelle 2021 on budjetoitu 0,5 htv määräaikaista henkilöstöä.

Tavoitteet 2021–2023 ja toimenpiteet 2021

MAASEUTUTULAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2021–2023</i>	<i>Toimenpiteet 2021</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
<i>Kehitetään aktiivisesti maatilataustaista yritystoimintaa ja toimintaympäristöä</i>	Osallistutaan aktiivisesti yhteistyökumppaneiden kanssa tehtäviin kehittämistoimenpiteisiin	Kehittämistoimenpiteet	Osallistutaan maatalayritysten kilpailukykyä investointeja, omistajanvaihdoksia ja yrittäjien hyvinvointia edistävään kehittämishankkeisiin ja -toimenpiteisiin sekä maaseudun elinkeinojen toimintaympäristön ja työvoiman saantia edistäviin kehittämistoimenpiteisiin.
<i>Henkilöstön ammattitaidon hyödyntäminen ja kehittäminen</i>	Viranomaistehtävien lisäksi annetaan maaseudun yritys- ja kehittämispalveluja	Viranomaistehtävien ja kehittämistehtävien osuudet työajasta	Viranomaistehtävät 80 % kehittämistehtävät 20 %
<i>Palveluiden hallittu kustannuskehitys / tehostaminen</i>	Yhteistyön tiivistäminen sidosryhmien kanssa kehittämällä asiakaskeskeisiä palvelupolkuja	Edellisen vuoden toimintamenot	Toimintamenot – 5 % edellisen vuoden tasosta Sydän-Savon maaseutupalvelu toimii entistä tiiviimmin osana täydentyvää verkostoa, missä maatalouden eri viranomais- ja kehittämistahot sekä sidosryhmät tekevät yhteistyötä asiakaslähtöisesti, valmentajamaisella otteella

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan asettamat tavoitteet	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Yhteistoiminta-alueen aktiivimaatilat	1 750	1 749	1694	1650	1600
Maksetut maataloustuet, M€	58	63	60	60	60
Maaseutuviranomaistehtävät					
- Maatilaa / htv	171	180	188	183	180
- €/aktiivimaatila	336	338	335	340	342
- €/kasvulohko	15,00	15,06	14,63	14,46	14,07
Maaseutuyritysten kehittäminen*					
- €/aktiivimaatila	103,25	110,15	97,20	98,42	98,56
- €/maaseutualueen asukas	2,45	2,60	2,25	2,25	2,25

*ei sisällä erillisten kehittämishankkeiden kuntavastinrahaa

Tuloslaskelma

11 ELINVOIMA- JA KONSERNIPALVELUT

181 MAASEUTUHALLINTO

	TP2019	TA2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
* Myyntituotot (ulk)	685 886	693 989	647 089	639 701	624 645
* Vuokratuotot (ulk)	1 944	2 000	5 000	5 000	5 000
** TOIMINTATUOTOT	687 830	695 989	652 089	644 701	629 645
* Henkilöstökulut	-618 007	-614 370	-567 195	-577 484	-577 484
* Muiden palv. ostot (ulk)	-40 663	-52 246	-40 631	-41 249	-41 249
* Palvelujen ostot (sis)	-39 067	-40 361	-39 405	-39 405	-39 405
* Aineet, tavarat ja tarv (ulk)	-6 714	-9 500	-9 500	-9 500	-9 500
* Avustukset			-10 000	-10 000	-10 000
* Muut kulut	-80 609	-78 000	-81 000	-61 000	-41 000
** TOIMINTAKULUT	-785 060	-794 477	-747 731	-738 638	-718 638
*** TOIMINTAKATE	-97 230	-98 488	-95 642	-93 937	-88 993

TOIMINTAKULUT KUSTANNUSPAIKOITTAIN TALOUSSUUNNITELMAKAUDELLE

	TP 2019	Ks 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Maas. viranom. palvelut	589 119	590 748	568 097	561 300	546 000
Kehittäminen	180 270	192 655	164 656	162 400	157 700
Muut palvelut	20 471	11 073	9 979	9 939	9 939

KUNTAOSUUEDET 2021

	Viran- omaisp	Yrit kehitt	Muut	YHTEENSÄ
KAAVI	23279	6366	3861	33507
KUOPIO	265443	74071		339514
LEPPÄVIRTA	55161			55161
RAUTALAMPI	32528	8695	1931	43153
RAUTAVAARA	12906	2844		15750
SIILINJÄRVI	59782	33675	4187	97644
SUONENJOKI	36881	14146		51027
TERVO	14046	4068		18114
TUUSNIEMI	26100	7175		33275
VARKAUS	12418	6673		19092
VESANTO	29552	6943		36495

TA-TILASTO 2021

<i>Kunnan nimi</i>	Tilojen lkm	Kasvulohko- jen lkm	Kokonaispinta- ala, ha	Maksettu tuki € vuonna 2019	Tukihakemusten lkm	Asukas- luku
KAAVI	63	1 925	2 520	2 022 311	384	2 893
KUOPIO	734	17 580	34 357	29 884 043	4 054	*27 037
LEPPÄVIRTA	201	4 003	5 594	3 941 620	819	9 454
RAUTALAMPI	103	2 237	4 404	3 581 987	561	3 121
RAUTAVAARA	41	802	1 540	1 331 401	241	1 602
SIILINJÄRVI	152	3 691	8 488	7 522 735	743	21 423
SUONENJOKI	127	2 774	4 446	3 159 417	531	7 064
TERVO	46	856	1 630	1 274 021	259	1 567
TUUSNIEMI	87	1 992	3 124	2 169 677	384	2 477
VARKAUS	48	840	1 188	764 823	173	*3 916
VESANTO	92	2 112	3 481	2 643 471	500	2 014
	1 694	38 812	70 772	58 289 585	8 649	73 114

*) maaseutualue